

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районы
Олы Талкыш авыл жирлеге Советы

Карар

№ 1

2018 елның 29 марты

**2018 – 2021 елларга һәм перспектива белән
2032 елга кадәр Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районы Олы Талкыш
авыл жирлеге муниципаль берәмлегенен
транспорт инфраструктурасын комплекслы
үстерү программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартындагы 255-ФЗ номерлы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 14 июнендәге 502 номерлы карары нигезендә «Жирлекләренен, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасына карата таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 14 июнендәге 502 номерлы карары нигезендә, Олы Талкыш авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Олы Талкыш авыл жирлеге Башкарма комитеты

Карар итте:

1. 2018-2021 елларга һәм перспектива белән 2032 елга кадәр Олы Талкыш авыл жирлеге муниципаль берәмлегенен транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын расларга.

2. Әлеге карарны Олы Талкыш авыл жирлегенен мәгълүмат стендларында игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

**Олы Талкыш авыл жирлеге
башлыгы:**

Э.Б.Ильин

Олы Талкыш авыл җирлеге
Башкарма комитетының
2018 елның 29 мартындагы
1 номерлы карары белән

РАСЛАНГАН

**«2018 – 2021 елларга һәм перспектива белән 2032 елга
кадәр Татарстан Республикасы Чистай муниципаль
районы Олы Талкыш авыл җирлеге муниципаль
берәмлегенең транспорт инфраструктурасын
комплекслы үстерү»**

программасы

Эчтәлек

1. Программа паспорты
2. Гомуми белешмәләр
3. Ижтимагый транспорт
4. Урам-юл челтәре
5. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре
6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү
7. Транспортны туктау һәм озак вакытлы саклау урыннарын оештыру
8. Жәяүлеләр юллары системасын булдыру, мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен киртәләрсез мохит булдыру

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Олы Талкыш авыл жирлегене муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы паспорты

Исеме

2021 елга кадәр Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Олы Талкыш авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы.

Муниципаль заказ бирүче

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Олы Талкыш авыл жирлегене Башкарма комитеты

Программаның урнашу урыны

Россия, Татарстан Республикасы, Чистай муниципаль районы, Олы Талкыш авылы

2021 елга кадәр чорга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Олы Талкыш авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнган:

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2014 елның 29 декабрендәге 456-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары нигезендә;

- Татарстан Республикасы Президентының «Муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында» 2016 елның 06 июнендәге 326661-МР номерлы күрсәтмәсе нигезендә.

Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, әлеге системаларның ышанычлылыгын арттыру һәм Чистай муниципаль районының Олы Талкыш авыл жирлегендә кешеләр яшәве өчен уңайлы һәм имин шартлар тәмин итә торган беренче чираттагы чараларны үз эченә ала.

Гомуми мәгълүмат

Олы Талкышы авыл жирлеге «Чистай муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 44-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә барлыкка килгән.

Олы Талкыш авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә Олы Талкыш авылы, Каратаевка авылы, Кызылъяр авылы, Рус Сарсазы авылы, Суворовка авылы керә.

Олы Талкыш авыл жирлеге Чистай муниципаль районының төньяк-көнчыгыш өлешендә урнашкан. Чистай муниципаль районы чигенә карата Олы Талкыш авыл жирлегенә иң чик торышын урынның үзенчәлегенә кертәргә мөмкин. Олы Талкыш авыл жирлеге Мамадыш муниципаль районы белән чиктәш, Көнъякта һәм Көнчыгышта Түбән Кама муниципаль районы белән чиктәш, ә Көнбатышта Кече Талкыш һәм Дүрт Өйле авыл жирлекләре белән чиктәш. Олы Талкыш авыл жирлегенә гомуми мәйданы 15367,7 мең км, шул исәптән торак пунктларының жирләре мәйданы 491,5 гектар тәшкил итә. Олы Талкыш авыл жирлегенә уңайлы транспорт-географик урыны бар.

Транспорт комплексы.

Тышкы транспорт.

Авыл жирлеге территориясендә тышкы транспорт бер төр - автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән. Торак пунктта тышкы транспортның күләме зур түгел.

Барлыгы жирлекләрдә аша ике автомобиль юлы уза: Көнчыгыштан Көнъяк-Көнбатышка таба, жирлекнең үзәк өлешен буйлап «Чистай-Түбән Кама» - региональ әһәмияттәге, «Чистай-Түбән Кама» - Рус Сарсазы - жирле әһәмияттәге автомобиль юлы кисеп үтә.

Олы Талкыш авыл жирлеге чикләрендә региональ әһәмияттәге автомобиль юлының озынлыгы якинча 20 км тәшкил итә. Автомобиль юлы Кызылъяр авылының торак пунктлары аша уза.

Шулай итеп, Программаның тышкы транспортны үстерү өлешендә түбәндәге чаралары булачак:

1. Муниципаль берәмлекнең территорияль планлаштыруында региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү чараларын исәпкә ала (бөтен чор).

2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлау (бөтен чор).

3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү өчен жир кишәрлекләрен бүлеп бирүгә ярдәм күрсәтү (бөтен чор).

4. Федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларыннан һәм саклау зоналарыннан файдалану режимын үтәүне тәмин итү (бөтен чор).

Иҗтимагый транспорт.

Транспорт - халыкны һәркем файдалана алырлык транспорт белән тәмин итүче житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен күчерә торган икътисадның һәм халыкның йөк ташуга ихтыяжларын канәгатьләндерә торган жирлек инфраструктурасының мөһим состав өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтиҗәле эшләве халыкның йөк ташуга булган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

Олы Талкыш авыл жирлегенә территориясендә автотранспорт предприятиеләре юк.

Даими автобус транспорты, Олы Талкыш авыл жирлеген район үзәге белән бәйләүче транспорт хәзерге вакытта юк. Жирлектә максатчан хәрәкәт итүләренә күбесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр юлларына туры килә.

Урам-юл челтәре.

Урам-юл челтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп барлыкка китерүче элементы булып тора. Юллар челтәрен һәм инфраструктура объектларын жирлекне комплекслы үстерүдә үстерү иң социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

Жирлектә автомобиль юлларының шактый өлеше беринди өслек (грунт) белән капланмаган.

Олы Талкыш авыл жирлегенә урам-юл челтәре үзенчәлеге

№	Юл төре	Урнашу урыны	Озы	Мәйд	Урамда урнашкан

			нлыг ы м	аны Кв.м	объектлар.
1	Поселок эчендәге асфальт юл	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы	2000	8000	
2	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Каратаевка авылы, Полевая	2860	10000	
3	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Суворовка поселогы, Нагорная	470	1650	
4	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Гаврилов	830	2910	
5	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Заречная	2570	9000	
6	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Зеленая	625	2190	
7	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Конечная	890	3120	
8	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Молодежная	370	1300	
9	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Набережная	1000	3500	Мәдәният йорты, СП, почта бүлеге. Кибет.
10	Поселок эчендәге	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш	1680	5880	

	грунт юлы	авылы, Приовражная			
11	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Пришкольная	800	2800	Балалар бакчасы, мәктәпнең башлангыч филиалы. ФАП. Янғын сүндерү депосы.
12	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Садовая	470	1650	
13	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Олы Талкыш авылы, Центральная	365	1280	
14	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Кызылъяр авылы, Набережная тыкрыгы	510	1790	
15	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Кызылъяр авылы, Кызылъяр тыкрыгы (так)	1090	3820	Кибет, кафе
16	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Кызылъяр авылы, Кызылъяр (жөп)	1000	3500	Кибет.
17	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Кызылъяр авылы, Набережная	640	2240	ФАП, почта бүлеге.
18	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Кызылъяр авылы, Пришкольная	760	2660	Мәктәп, балалар бакчасы
19	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Кызылъяр авылы, Центральная	965	3380	Кибет, АЗС
20	Поселок	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Рус Сарсазы	2400	8400	

	эчендәге грунт юлы	авылы, Луговая			
21	Поселок эчендәге грунт юлы	Индекс 422967, Чистай районы, Олы Талкыш, Рус Сарсазы авылы, Овражная	1600	5600	

Каратаевка авылына (2000м) һәм Суворовка поселогына (1000м) кадәр юллар юк, бары тик кыр буйлап грунт юлы гына.

Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре.

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерүнең төп өстенлекләре түбәндәгеләр булырга тиеш:

- гамәлдәге урам-юл челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- гамәлдәге грунт юлларында каты өслекле юллар төзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспортны үстерү хакимиятнең төрле баскычлары: федераль, төбәк, муниципаль уртак тырышлыкларына юнәлдерелгән комплекслы якин килү нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл жирлегенең транспорт системасын үстерүне планлаштырганда районның һәм тулаем регионның транспорт системасын перспективалы үстерүне исәпкә алырга кирәк. Авыл жирлегенең транспорт системасы регионның транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерүгә бәйле барлык бурычларны хәл итү муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программадагы күрсәткечләрне транспорт инфраструктурасын үстерү буенча барлык дәрәжәләрдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашыру тәкъдим ителә. Жирле үзидарә органнарының бурычлары булып дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәмин итү буенча оештыру чаралары, Чистай районы жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр эзерләү тора.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең төп юнәлешләре федераль дәрәжәдә Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрәндәге № 1734-р боерыгы белән расланган Россия Федерациясә транспорт стратегиясә белән билгеләнде.

Транспорт стратегиясә нигезендә транспорт системасын үстерүнең стратегик максаты - конкурентлыкка сәләтле сыйфатлы транспорт

хезмәтләрендә икътисадны һәм жәмгыятьне инновацион социаль юнәлешле үстерү ихтыяжларын канәгәтләндерү.

Нәтижәле конкурентлыкка сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп өлеш кирәк:

- конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- югары житештерүчәнлекле имин транспорт инфраструктурасы һәм алар конкуренциягә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре белән тәэмин итәрлек дәрәжәдә кирәкле транспорт чаралары;
- транспорт хезмәтләренен тәкъдимнәр дәрәжәсен сорау өстендә арттыру өчен шартлар тудыру (югыйсә көндәшлек тирәлегә булмаячак).

Муниципаль берәмлек транспорт комплексын үстерү өлешендә гамәлләр

Программа карарлары нигезендә муниципаль берәмлекнең торак пунктларында урамнарны этаплап төзү һәм реконструкцияләүнең муниципаль максатчан программасын эшләү һәм кабул итү	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021
Автомобиль юллары классификациясе нигезендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеген раслау.	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021
Территорияләрне планлаштыру документларын эшләү белән комплекста хәл ителә торган юл хәрәкәте иминлегә буенча чаралар комплексын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021
Торак пунктлар урамнарында реконструкцияләү, ремонтлау, каты өслек урнаштыру	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021
Юлларны һәм тротуарларны комплекслы төзү	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021
Тукталыш майданчыклары жиһазы һәм жәмәгать транспорты өчен павильоннар урнаштыру	«Чистопольский автодор» ЖЧЖ	2018-2021
Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын инвентаризацияләүне паспортлаштыруны үткәрү, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары белән мәшгуль жир кишәрлекләрен бүлеп бирү полосаларын билгеләү, теркәү	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021
Автомобиль юлларында һәм жирлек урамнарында барлык инженерлык корылмаларының техник торышын бәяләүгә кирәкле реконструкция яисә яңа төзелеш срокларын һәм күләмнәрен билгеләү	Олы Талкыш авыл жирлеге	2018-2021

Урам-юл челтәрен оптимальләштерү

Югарыда билгеләнгән өстенлекләргә туры китереп, авыл жирлегенен транспорт комплексы үсешенен өстенлекле юнәлешләре нигезендә,

Программа нигезендә урам-юл челтәрен оптимальләштерү буенча түбәндәгеләр күздә тотыла.

Программа белән нормативлар нигезендә магистраль урам-юл челтәре челтәрен формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирелә.

Авыл торак пункты һәм авыл жирлеге чикләрендә урам челтәренең төп исәп-хисап параметрлары 42.13330.2011 “Шәһәр һәм авыл жирлекләрен шәһәр төзелеше, планлаштыру һәм төзү” кагыйдәләр жыйнагы нигезендә кабул ителә.

Урам-юл челтәрен төзү нигезенә авылның гамәлдәге һәм планлаштырылган районнары арасында багланышлар санын арттыру һәм авылның урам-юл челтәрен төбәкнең автомобиль юллары системасына кертү идеясе салынган.

Дәрәжә буенча урамнар иерархиясендә аларның һәркайсының аркылы профиле үтәлергә тиеш.

Генераль план проектында торак пунктның урамнары һәм юлларының проектлана торган аркылы профильләре китерелгән. Текст материаллары составында китерелгән чираттагы профильләр һәм Нигездә китерелгән чишелешләр схемалары территорияне планлаштыру, юлларны проектлау эшләрен башкарганда регламентлаштыручы нигезләмәләр буларак карала һәм тәгаенләнергә мөмкин. Үзгәрешләрнең киңлеге, юл чишелешләре тибы һәм хәрәкәтнең төп юнәлешләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын эзерләгәндә, әлеге аркылы профильләр һәм чишелешләр схемалары төзәтелергә мөмкин.

Авыл урамнары һәм юллары классификациясе проектның график өлешендә сурәтләнгән («Транспорт инфраструктурасын үстерү картасы» материалларны нигезләү буенча). Аркылы профильләргә тамгалау шул ук схемада китерелгән.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаганда кызыл сызыкларда урамнарның проект киңлеген сакларга кирәк, бу алга таба жир кишәрлекләрен тартып алу һәм урамнарны киңәйтү максатыннан капитал төзелеш объектларын жимерү буенча кыйммәтле чараларны гамәлгә ашырудан качарга мөмкинлек бирәчәк. Проектлы урамнар, норматив юнәлешләр үтәү таләбе үтәлсә өчен, шул рәвешле рельефта урнаштырылырга тиеш. Катлаулы геоморфологик факторлар булу шартларында төп урамнарны проектлауга һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Машина кую һәм озак вакытлы транспорт саклау урыннарын оештыру.

Авыл жирлеге территориясендә автотранспортны саклау нигездә жирлек халкының йорт алды участкаларында башкарыла.

Жирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Алга таба, халыкны автомобильләштерү дәрәжәсен фаразлана торган арттыруны исәпкә алып, жәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күз алдында тотарга кирәк.

Ведомство һәм йөк автомобильләре жирлекнең коммуналь-склад һәм агросәнәгать зонасында саклауда булып дип көтелә. Халыкның жиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча саклау йорт янындагы кишәрлекләр чикләрендә күздә тотыла.

Өлеге бүлек буенча башкарылырга тиешле чаралар:

1. Төзелеш өчен бүлеп бирелә торган участкаларда жәмәгать билгеләнешендәге биналарның проект сыйдырышлылыгы нигезендә кирәкле санда парковка урыннары булдыруны административ чаралар белән тәмин итү (бөтен чор);

2. Хезмәт күрсәтү объектлары янында автомобильләр кую урыннарын төзү (бөтен чор);

3. Ижтимагый автомобильләр кую урыннарын оештыру.

Жәяүлеләр өчен юллар системасын булдыру, мөмкинлекләре чикләнган затлар өчен киртә мохитенән башка тәмин итү.

Экологик чиста мохиткә ярдәм итү һәм жәяүлеләрнең имин хәрәкәтенә ярдәм итү өчен, торак пунктлар территориясендә Программада жәяүлеләр өчен юллар системасы каралган.

Жирлек программасы халыкның мобил төркемнәре аз булу өчен киртә мохите булдыруны күздә тотта. Шул максаттан чыгып, ижтимагый биналарны проектлаганда, киртә мохитенән башка гына барлыкка килгән барлык кирәкле таләпләрне һәм тротуарларның норматив тайпылышлары булган пандуслар урнаштыру буенча таләпләр куелырга тиеш.

Өлеге бүлек буенча чаралар:

1. Жәяүлеләр өчен юллар (исәп-хисап вакыты - перспектива) системасын формалаштыру;

2. Төзүчеләрнең киртәләрсез мохит булдыру буенча таләпләрне үтәүләрен административ чаралар белән тәмин итү (бөтен чор).